

ХУУЖУДУЛГААРНЫ

№ 1,
1992 чыл

МООН СОҢГААР АЙ САНЫНДА ҮНЕР ЭЭЛЧЕГЛИГ БО АРЫНГА РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯЗЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИЗИНИН, ЧАЗААНЫН, ОЛ ЫШКАШ КҮРҮНЕНИН ЭТ-ХӨРӨНГИ ЭРГЕЛЕП БАШКАРАТ КОМИТЕДИНИН, ФЕДЕРАЛДЫГ ЭТ-ХӨРӨНГИ ФОНДУЗУНУН, ТЫВА

РЕСПУБЛИКАНЫН ХУУЖУДУЛГАГА ХАМААРЫШТЫР ХООЙЛУЛАРЫН, ДҮРҮМНЕРИН ЧЫРЫДАР, ОЛ ЫШКАШ ЧЫРЫКЧЕ ҮНГЕН ХУУЖУДУЛГАГА ХАМААРЫШКАН ХООЙЛУЛАРЫН, ДҮРҮМНЕРНИ СПЕЦИАЛИСТЕР ТАЙЫЛБЫРЛААРЛАР.

БАШТАЙГЫ БО ҮНДҮРҮЛГЕДЕ «ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫН ЭТ-ХӨРӨНГИ ФОНДУЗУНУН ДУГАЙЫНДА ДҮРҮМНУ», «КҮРҮНЕ БОЛГАШ МУНИЦИПАЛИТЕТ БУДУРУЛГЕЛЕРНИ КОНКУРС-БИЛЕ ХУУЖУДАРЫ», «КҮРҮНЕ БОЛГАШ МУНИЦИПАЛИТЕТ

ЭТ-ХӨРӨНГИЗИН ХУУЖУДАРЫНГА ЧАГЫНЫ БЭЭРИНИН, БЕЛЕТКЕП КЫЛДЫРЫНЫН БОЛГАШ КӨӨР КЫЛДЫР ХҮЛЭЭП АЛЫРЫНЫН ЧУРУМУ» ДЕП ЧҮҮЛДЕРНИ ПАРЛАДЫВЫС.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин 1992 чылдын январь 30-де № 280 доктаалы-биле баддылаан.

Тыва Республиканың эт-хөреңги фондунун дугайында ДҮРҮМ

1. Тыва Республиканың эт-хөреңги фондунун (моон ийа— фонд дээр) болза оң эргелинде туруп турар болгаш оңу хуужуударын боттардырар, Тыва Республиканын өчүрүмү эддээр, баш билер база эргелеп башкара Чазак өргөмү болбас.

II. ФОНДУНУН ТУРГУСТУРАРЫ БОЛГАШ СТРУКТУРАЗЫ

2. Тыва Республиканың Дээди Советинин шийтир-биле фонд тургузунар болгаш чүгле аиа өткөтүг болур.
3. Фонд Кызыл, Ак-Доурак хоорайлар, районнарга тус чор салбырларын тургузар.
4. Фондунун чер-чер салбырлары Фондунун баштаар чер-черинге чыгыры болгаш улус депуттарынның чер-чер Советтериниң оларын эрге-хүлээлдеринге дүштүр күдүң алган шийтирлерин боттарының ажил-чорудалганын барымдалаар.

III. ФОНДУНУ ЭРГЕЛЕП БАШКАРАРЫ

5. Фондуну эргелеп башкараарын баштаар черге дагым, чк баштаар чер фондунун даргазында, оон орадакчызында болгаш баштаар черин 3 ежажугундан тургузунар.
6. Фондунун даргазын Тыва Республиканың Дээди Советинин Президиуму сүмээр, Тыва Республиканың Дээди Совети адал-чүктүлүгө бадылаар. Оон орадакчызы болган баштаар черинин кежигүлерин Тыва Республиканың Дээди Советинин Президиуму томуйлаар. Айтынган ки-жигүлерин ажилдаар хуусаа—дөрт чыл, айтынган хуу-са төгүлүгө чедир олар албан-хүлээлдеден чайлаттыган туруп болур.
7. Фондунун баштаар черинин чыныга чөвүлээр эрге-хү-лээлдегил фонду чөвүлээр тургузунар, ук чөвүлээр чер-черде салбырлар даргаларында тургузганын болур.
8. Фондунун даргазы, оон орадакчызы, чер-черде сал-бырлар удурткучлары депутаттар, чазак кежигүлерин, по-литиктиг гачиндарын удуртуу органдарының кежигүле-ри болбас, хуруне эрге-чаргытарын, эрге-леп болгаш чер-чер чагыгынын органдарына, ажил-агы болгаш коммерциялык органдарына, ажил-чорудалга чорутас, элдесер, ажилдыр-тызынар ажил-чорудалга чорутас.
9. Олар болган оларын чок төлөдери фондунун база оон салбырлар-чыга сайгары турар бугурулгелерин болгаш үнелгил затчыларын дөрт азы еске-лаа кижилерин да-мичтыр калаа алдар эрге чок. Ук кызыгарлаашкын аймак-тыгга алдар-жадалыг кижилерин ажилдын бугу хуужуудалга дүштүрүлгө болган ажилдаар турган, алаан-дужаалдырда оларын халашканын соонда 3 чыл дү-гузүлгө күштү болур.
10. Дөрт болган фондунун чер-черде салбырларын удурткучтары фондунун эргелинде турар үчүрүнүн эт-хө-реңгизин эргелеп башкараары дээр база Хуужуудалганын республика программасына дүштүрүк ол эт-хөреңгизин хуужуу-дары дээр халашканын бугуру долдуу-биле чүктээр.
11. Фондунун баштаар чери Тыва Республиканың Дээди Советинин эртен үенин дүргүзүлгө фондунун ажил-чору-дуганын дугайында өткөтү болгаш эртен чыдал дү-гузүлгө фондунун органдарынын база чаргыдаларынын ба-чалыктын чыдалына кижер.
12. Фондунун хоорай болгаш район салбырларын удурткучтары улус депутаттарының чогуур Советтеринин кирип өчкөргөнү бугуру Фондунун баштаар чери бадылаар. Ч-р-черде салбырлар удурткучтары албан-хү-лээлдеден дүштүрүн улус депутаттарының чогуур Со-веттерине-биле дүштүрүп тургаш, Фондунун баштаар чери боттардырар.

IV. ФОНДУНУ ХҮЛЭЭЛГЕЛИ ФОНД ДАРААЗЫНДА ХҮЛЭЭЛГЕЛЕРНИ КҮҮСЕДИР

— бугурулгелерге, акционерлик нитиелдерини (акционерлик) капиталына үдү-хүтү ачы дугайында Тыва Республиканын ЭТ-хөреңги талазы-биле күрүне комиссиянын аиа дамычыны Тыва Респуб-лика хамааржип херечилдерини этиээр;
— өчү эри болур Тыва Республиканын бугуру эргелинде акционерлик нити хуралдарына бот-талдылар, бугурулгелерин капиталына оон эргели-нде үдү туруп түлөп кызыгарла бугурулгелерин ажил-чорудалганы дээр харысалганы чүктээр;
— айттынган үдү-хүтү, бугурулгелерге өчү дугайында херечилдерини салаар;
— акционерлик нитиелдеринин (акционерлик) үдү-хүтү болур, акционерлик нитиелдерини болгаш шийтежилелерин акционерлик сазым алды-орларын хөгжүлгө Тыва Республиканын улус ажил-агыны структура талазы-биле шалкын эе тургузулганын бадылаар;
— Тыва Республиканын бөлжөшкөн органдары-ның болган чаргыдаларынын планына, Хуужу-дугаларын хуужуу программасына дүштүрүк бугу-рулгелерин хуужуу программасын килерн органын база дүштүрүк-чегин алыр болган хуужуу;
— акционерлик нитиелдерини Тыва Республика-га чыгалык акцияларын инвестиция фондуларын болгаш холдинг компанияларын акцияларын олар;
13. Дөштүрүк кандыг-лаа нитиелдерин үк аныгары-ның сайынган кандыг-лаа нитиелдерин нити сайынган 20 хуудан эртен аякка фонд алыр эргели; аиа хамааржып өрткөн айдан банк хуужуунун үкт стаяканын хемчээ-лдегиле доктааттыган даянда болуп аиа өрткөн. Айты-нган чыгалыкны фонд сазым турар, оларын номинал-дыг статусу адал тургузунар.
Тыва Республиканын хоолду-хуужуудалганында коодунгөн та-ваарыгдалар айданга, фонд болгаш оң салбырлары бугу-рулгелерин ажил-чорудалганын колгаарлаар эрге чок.
14. Фонд болган оң чер-черде салбырлар хуужуудал-ганын чорудалганын үнелге Тыва Республиканын эконо-миктиг сүгөстөргөшүнүн принциптерин сонал турум көтүк болган турумун аймак чок чоруту салбырлары тур өткөн болур болган оларга алаанга эрге-хүлээлдер чүктетин, өчү соонда эргеликтерин шийтирн бугуруу үдүктатынар.
15. Фондунун ажил-агыны объектилерин сатканын фондунун алган ажа-хөреңгизин;
— аналандар болгаш фондунун ажил-агында турар үнелгил сазымнар талазы-биле еске-лаа орул-галаар;
— Тыва Республиканын бөлжөшкөн ажа-хөрең-гиз болур.
16. Оң дөстөр дамчы келер ажа-хөреңгиздеринин үчүлүгү өчү чорулар.
17. Күрүне өчүрүмү объектилерин сатканын фондунун алган ажа-хөреңгизин РСФСР-нин Тыва бөлжөшкөн республика эргелинде фонд чөвүлгөшүн өткөр. Ол ажа-хөреңгиздерин килерларынның чурумун база үлгүлүккү-нүн Хуужуудалганын республика программасын бугуруу то-дарыдыр.

18. Фондунун эргелинде турар үнелгил сазымнар талазы-биле орулгаларын РСФСР-нин Сал-төө министрствозунун бадылааны улгаттырган сан-төө нормативтерин бугуруу га-нал каан күрүне өчүрүмү эргелеп башкара талазы-биле бу-дурлуге чаргыдаларынын өрүн фондунун тургузулганын ажа-хөреңгизин оон казан соонда, Тыва Республиканың бөлжөшкөн шийледе.

19. Фондунун чер-черде салбырлары Фондунун баштаар черинин бадылааны чогуур нормативтерин барымдалаар ажилдаар.

Күрүне болгаш муниципалитет эт-хөреңгизин хуужуударына чагыны бээринин, белеткеп кылырының болгаш көөр кылдыр хүлээп алырының ЧУРУМУ

1. Күрүне болгаш муниципалитет бугурулгелерин хуужу-дарына чагылары «РСФСР-ге күрүне болгаш муниципалитет бугурулгелерин хуужуулар дугайында» РСФСР-нин Хоойлууданын үнелгилеш, бугурулгелерин, оларын кезекте-рини күш-ажалды коллектаттыр, Россияны болгаш даш-тыккы юридиктиг кижилер база хамаатылар (моон ийа— чагылар дээр) кижер.
2. Бугурулгелер хуужууларын чагыны (хоорай чагыга-зындаан алырга), эт-хөреңги эргелеп башкара талазы-биле район, хоорай комитетинге, Россия Федерациязынын Бу-дурлугенин турар черинин аймак-биле күрүне эт-хөреңгизин эргелеп башкара талазы-биле (моон ийа) тастат. Бугуруу комитет дээр) Күрүне комитетинин дөштүрүк агентстволорго чагыны кижер.
3. Комитет чагыны бүртүкел дөштүрүк чагынынын оңу берген хүрүндө эргелип бугуруулар, Чагыны тускай хама-рышканын талазы болгаш чагыга алган комитет таста-рылгала болур документтерин кирген таваарыга ба-дылаттыган дөштүрүк бугуруу бердигин чагылар бүртүкел-тиер.
4. Банк албан черин дамчытып чагыны тускай хама-рышканын төлөөр, чогуур комитеттин агар санынча ол шийтегиле.
Россия Федерациязынын күш-ажалды коллектаттыгыне болган хамаатылары оон хемчээл—500 рубль. Тускай хамаарышканын талазы дугайында кантанылы чагыга кожо, Чагыны күрүнедин түнелдеринин хамаарыга чокка төлөө тускай хамаарышканы түчү чагыга дөштүрүк эргелик.
5. Юридиктиг албан черинин чагыныга бугурулгенин удурткучтары азы ол бугурулгени эргелеп башкараарынын дээр органдарын таваарыгтарын кижер ати салыр. Ча-гынынын хоолунун үжүн бугурулгенин танымал, биле шийтедир.
6. Юридиктиг албан черинин азы бугурулгени бүртүкел ботталдыган органдарын бүртүкелдиг дугайында херечил-дерин болгаш чагынынын тургустуу документтеринин шийтедир хуужуудалга юридиктиг албан черинин чагыныга алган комитеттеринин ажилдаар болур.
7. Бир эе бугурулгени, кезекти хуужууларын дуга-йында шийтирн бугурулгени күш-ажалды коллектат-тыны, кезекти нити хуралынын (конференциянын) оон кежигүлеринин чаргындаан эртен эе кезик хүлээп алган таваарыга, күрүне азы муниципалитет бугурулгенин күш-ажалды коллектаттыны, кезекти чагыны көөр кылдыр хүлээп алыр. Бугурулгени күш-ажалды коллектаттыны, кезекти чагыныга бугурулгени, кезекти нити хуралы-дан (конференциядан) оон таваарыгтарын күш-ажалды коллектатты кижигүру ати салыр.
Бугурулгени танымал, биле шийтедир күш-ажалды коллектатты нити хуралынын (конференциянын) про-токолундаан ушта бижилгени болган бугурулгени күш-ажалды коллектаттыны, кезекти кежигүлеринин ати салган хүлээп күш-ажалды коллектатты чагыныга кожо.
Күш-ажалды коллектатты конференциянын эргелинде та-ваарыга, конференциянын протоколундаан ушта бижилгелер кезектегин нити хуралдарын протоколдарын болган бугурулгени кежигүлеринин күш-ажалды коллектаттынын кежигүлеринин ати салган хуужуудалганы кожо.
8. Россия Федерациязынын составында республикаларын күрүне өчүрүмү кылаар дамчытыган бугурулгелерин муниципалитет өчү кылдыр хуужуулар дугайында шийтирлерин көчүк комитеттерин күлээр алыр.
Фондунун өчүрүмү хамааржып бугурулгелерин хуужуулар дугайында шийтирн Россия Федерациязынын Күрүне эт-хөреңгизин эргелеп башкара талазы-биле күрүне комитет-теринин дөштүрүк агентстволорго хуужууттуну турар бугу-рулгенин турар черинин аймак-биле чогуур комитет хүлээп алыр, бир эе Россия Федерациязынын Күрүне эт-хөрең-гиз эргелеп башкара талазы-биле күрүне комитет дөштүрүк агентстволарын эргелинде бугуруу хуужуу болза, оңу мээр мичалды кылар.
9. Чагыны бүртүкел ботталдырган комитет бугурулгенин чоруткан хүлээп эргелип ийи негезе хуусаала да-дылгыча нитиелдерин бээрин хүлээп алыр хүлээлгө.
10. Бугурулгени хуужуулар дугайында шийтирн хүлээп алыр болган хуужуудалга талазы-биле тургустуулан комитет чагыны дөштүрүк ажилдаар.
11. Бугурулгени хуужуулар дугайында шийтирн хүлээп алыр болган «РСФСР-ге күрүне болган муниципалитет бугу-рулгелерин хуужуулар дугайында» РСФСР-нин Хоойлууду-нун 9 чүктүлгө дүштүрүк сазым алыкчы болуп шийтедирн дугайында чагыныга аймактыктыктык чагыны хуужу-дуга «таваарыгтар» комитетге дамчылар.
12. Бугурулгени хуужуулардан дараазында чыдалган-нар-биле өткөтүлгө:
хуужуулар кылаар чагыга айттынган бугурулгелер болга 1992 чылда Россия Федерациязында күрүне болган муниципалитет бугурулгелерин хуужууларын, нити программанын кол негезелдерин бугуруу док-тааткан хуужуулар объектилеринин база бугурулгелерин танымал, азы бугурулгени хуужуудалга хоойлуудалга бугуруу кызыгарлаашкын бир болуп турар;
— чагыга айттынган бугурулгелер моон мурунла хуужу-дугаларын күлээр;
13. Чагыны чөвүлгө комитетге дамчылар, таваарыгтар кижер чагыга айттынган бугурулгени хуужуулар дугайында шийтирн хүлээп алыр, таваарыгтар чыгы чагыга талазы-биле шийтирн ийи негезе хуусаала хүлээп алыр.
14. Хуужуудалга дугайында шийтирн хүлээп алган хүл-дө эргелип үш-аюук хуусаала көтүк комитет болза бер-ген чагы талазы-биле шийтирн албан-дужаалдыг кижиг-үн адын салган, комитеттин танымал-биле шийтедирн коллектатты диннадышкыныг чагыдыг чага-биле пошта дамчытып, чагыныга чорулар хүлээлгелер.
15. Хуужуулар дугайында шийтирн хүлээп алдыган бугу-рулгелерин диннадышкын комитет ай сайында парлаар хүлээп күлээр.
16. Хуужуулар дугайында хүлээп алдыган шийтирн та-ваарыгтар чагыны күлээр чыдалар хуужуудалга талазы-биле доктаатты ажилдаар өчкөргөшү дамчылар.
Чогуур комитеттин шийтирн бугуруу чагыны объекти-лерин хуужуулар талазы-биле тускай комиссиялар тургу-зуган туруп болур.

Күрүне болгаш муниципалитет бугурулгелерин конкурс-биле хуужуудары

I. НИИТИ ЧҮҮЛДЕР

1.1. «РСФСР-ге күрүне болган муниципалитет бугурулгелерин хуужуулар дугайында» РСФСР-нин Хоойлууданын бол-гаш 1992 чылда Россия Федерациязында күрүне болган му-ниципалитет бугурулгелерин хуужууларын Күрүне про-граммасына дүштүрүк бо Дүрүм ажилдаар кыдылган.
1.2. (Коммерциялык болган коммерциялык эвес инвести-цияны) конкурс-биле сазым алыр чүктүлгө дээрге болза, кижер сазым алыкчыларын хуужуулар объектиге (бугуру-лгенин үлгүлүккүлүккү хемчээлдерин, инвестицияларын эргелек чугула хемчээлдерин) хамаарыштып таваарыгтар негезелерин күлөөдери негезетин турар таваарыгдалары, хуужуулар объектилерин хуу өчү кылдыр күш-ажалды кижилерин азы юридиктиг кижилерин сазым алыр-дыр.
1.3. Коммерциялык конкурс эвес күрүне сазым алыр-кы-н азы хаалгы төлөөр хемчээлгү кылдыр чорулар. Бо та-ваарыгдала өң той өрткөн, алаар сазым алыкчы коммерция-лык конкурс киржир эргелик.
1.4. Чүктө хөдөө черде, хоорай черинин сугуралында түр-густууган объектилер, сазымны, нитинин кежигүлеринин болган чоңун амырлар хамаарышканын бугурулгелерин хуужуулар турар, киржикчилер кызыгарыг составы коммерциялык конкурс-биле сазым алыкчыны чогу-руу болур. Ындыг конкурска чүктө хуужуулар турар бугу-рулгени ажилдаалдыларын, ук черин турткучтары болган массалык репрессиялар үнелге төрөө черинде индуст-риетин турган кижилерин ындаг конкурска кирширтер.
1.5. Хуужуулар объектин конкурс-биле сазым алырга шийтирн эт-хөреңгизин эргелеп башкара талазы-биле чо-гуур комитеттер хүлээп алыр.

II. КОНКУРСТАРЫ БЕЛЕТКЭЭРИ БОЛГАШ ЭРТТЕРИНИ ОРГАНИЗАСТААРЫ

2.1. Хуужуулар объектилерин сазым алыр моон ийа «садыгы» деп алаар эт-хөреңгизин чогуур фондларын болур.
2.2. Конкурс-биле объектилерин сазым алыр, ук сазымга доктаамал ажилдаар конкурс комиссияны 5 кижилден тур-гузуу алыр, оон составына сазымныг, чогуур комитет-тин болган сан-хөө органдарынын төлөөлүкчелери алган киле.
2.3. Конкурс комиссияны болза:
— конкурс бугуруу саттынар объектилерин дуга-йында мезгил парлаарын организастаар;
— конкурс киржир сазым алыкчыларын санал-дарын болган документтерин хүлээп алыр база көөр;
— конкурс түнелдеринин талазын, оон бижил-мел-биле чарлап амырлар база хуужуулар турар объектин сазым алыр болган сазым дугайында кер-ээге сазым-биле ати салырыг чыгалар;
— конкурс түнелдеринин дугайында хөй-нигити амырлар.
2.4. Хуужуулар турар бугурулгени күш-ажалды кол-лектатты, бир эе бугурулгени конкурска чөвүлгөшү чө-дөр 10 кондукт бол эвесе киледе болза, бугурулгелерин биле шийтедир бугурулгени барымдалаар, бугуруу тө-лөөлүкчелерин дамчытып конкурс комиссиянын ажи-лыгы киржир болур эргелик.
2.5. Конкурс эрттерин-биле комитет болза хуужуу-дуга турар объектин чогуур документтерин бо Дүрүмү барымдалаар сазымга бээр. Аддыган документтерин барымдалаар конкурс комиссияны информаттыг амырларын белеткээр, конкурс эрттеринин чарыгтарын чегин, ге чедир бир айлар орой эвесе тус черин парлагалыгыну оңу парламенттерин организастаар.
2.6. Информаттыг диннадыгы дараазында чүктүлгө кирген турар жуурут:
— конкурс түнелдерин болган конкурс түнел-лекчинин талазынын барымдалаары;
— хуужуулар турар объектин эте баштайгы өртөз болган төлөвирин хемчээр;
— конкурс киржирн чагыларын, саналдарын болган еске-лаа документтерин хүлээп алырмын сөдүгү хуусааны;
— хуужуулар турар объектин эте баштайгы өртөз болган 10 хуу хемчээлге магалаалдыг сазымны түчү болган оон оң шийтедирн турар жуурут агар саны;
— киржикчилерин саналдар кирген чага халта-рын амырларын хүн, үш болган чери;
— конкурс комиссиянын харылаа телефонунун номери.
Оон анында информаттыг диннадыгы дараазында чүктү-лгө алыр:
— хуужуулар турар бугурулгени азы болган турар чери;
— бугуруу үндүрү турар проакцияларын, чедирл тур-рар азы дуудууларын нити хемчээл, ажилдаар турар кижилерин сазым болган составы;
— кол фондундарынын дааныш, өртөк-үшөө, материалдыг үнелгил чүктүлгелерин куралдарыны;
— сан-хөө ажил-чорудалганын байдалы.
2.7. Информаттыг диннадыгы наараан үнелгил эргелип конкурс комиссияны танымал, биле 500 рубльден ашпас хемчээл-диг хуужуулар объект-биле баш бугуруулар таваары ага-ны бугуруу юридиктиг болган күш-ажалды кижилерин бээр.
III. КОНКУРСТАГА САДЫП АЛЫКЧЫЛАРЫН КИРЖИРИНИ НЕГЕЛДЕЛЕРИ
3.1. Хоойлууда дүштүрүк сазым алыр кылдыр хүлээп көр-дүгөн, конкурс киржирн чагыны чогуур үнелге болган еске-лаа эргелек чугула документтерин кирген база хуужуулар объектин эте баштайгы өртөзүн 10 хуу хемчээлге магалаалдыг сазымны түчү доктааттыган чүктү бугуруу кирген юридиктиг болган күш-ажалды кижилерин конкурска кирширтер.
3.2. Конкурс киржирде конкурс комиссиянын адрен-теги дараазында документтерин кирген эргелек чугула:
— конкурс хемчээр талазы-биле киржирн чагы;
— конкурс түнелдеринин талазы-биле бижил азы саналдар болган конкурс түнелдеринин илдеринин бар-ымдаланын талазы-биле агы чыгалар (парлап каан саналдар);
— сазым алыкчылар агар сазымча магалаалдыг сазымнык-кын килегени бадыттар турар төлөгө документтеринин коктаары.
Нотариус органынын бүртүкелдерин чорудуу, шийте-диг тургузуу документтеринин коктааларын юридиктиг албан черини недей кирер.
3.3. Доктааткан хуусаанын төнөгенин соонда чагыларын документтерин хүлээп алыр соксаар.
3.4. Конкурска оң кирширн дугайында конкурс ко-миссияны чагыга бижил-мел диннадыр.
3.5. Конкурска киржирн чагы берген кижилерин дуга-йында мезгилдерин таратпас.
3.6. Конкурска эрттеринин доктааткан хуусааныга чедир конкурс түнелдеринин болгаш саналдар дөштүрүк азы болур эргелик, ол дугайында бижил-мел диннадыр. Ындыг таваарыгдала магалаалдыг сазымны түчү аиа дөштүрүк чыгалар.
3.7. БИР ЭВЕС:
— чагы кирген кижия сазым алыкчы күштүг болур тур-рар хоойлуудалга дүштүрүк хүлээп көрбөз;
— чагы кирген кижия бо Дүрүмү чөвүлгөшүн албан кир-рер жуурут документтерин хуусааныга кирбөн болза, конкурска чагыныг киржирн алганга айталай туруп болур.
3.8. Конкурска дугайында информаттыг диннадыгы пар-

лаан үнелгил эргелип конкурс турар доштүрүк үнелгиле чедир мезгил чөвүлгө азы оларын берген саналдарын бугуруулар мезгил чарыдар конкурс түнелдеринин киржикчилерин чогуурут. Бо негезелер күштүгн чоруту конкурс түнелдеринин кызыгары-биле үрүн өң кылдыр көөр.

IV. САДЫП АЛЫКЧЫЛАРЫН САНАЛАДЫН КӨӨРҮНҮ ЧУРУМУ

4.1. Конкурс түнелдеринин доктааткан негезелерин болган хол-күрүстү түнелдерин илдеринин барымдаларын бугуруу сазым алыкчыларын саналдарын конкурс комиссияны көөр.
4.2. Конкурс түнелдеринин конкурс түчү киржикчи-лери албан хуусалар.
4.3. Конкурс түчү киржикчилеринин саналы конкурс түнел-деринин хандарын турар болган эи бижил үнелгелер алыр болза, оңу конкурс түнелдеринин деп комиссия чарлаар.
4.4. Бир эе ийи азы оон-лаа хөй киржикчилеринин санал-дарын конкурс түнелдеринин хандарын турар болган эи бижил үнелгелер алган таваарыгдала, оларын арамдыган ая-нызы чагыны мурун берген, ол тилекчи болур.
Бир эе ол чогуур тилекчин илдеринин бээр болза, конкурс комиссияны тилекчин илдеринин-биле төгө-көргөшү чөвүлгөшү.
4.5. Саналдар кирген чага халтарын конкурс комиссия-ны доктааткан хүлээп болган шагында чазар, кирер жуурут мезгилдерин болган документтерин барым тала-радыр, бугу-ле кирген саналдар база конкурс түнелдеринге оларын дүштүрүк делегаттеринин протоколду тургу-зуу. Конкурска дугайында информаттыг диннадыгы на-раанынын соонда бир айлар эрте эвесе чага халтарын ажилдаар.
Конкурска негезелеринге дүштүрүк саналдарын конкурс-ка оон ийа киржирн чөвүлгөшү баштаар протокол агы-лыг делегат бижир.
4.6. Саналдарыг чага халтарын чазым база чарлап ту-рар уеде конкурс комиссиянын чөвүлгөшү болза конкурс түчү киржикчилер азы аиа бугурулгелер оларын тө-лөөлүкчелерин олдуруп болур.
4.7. Конкурс комиссиянын кежигүлеринин түнелдеринге үнелгелерин, чага халтарын ажиткан күде конкурс-тук тилекчи-чөвүн дугайында шийтирн комиссияны да-дылгы хүлээп алыр.
4.8. Конкурска тилекчи-чөвүн оон саналдарын хүлээп алыр ХУУЖУУДАА ДИНАДЫШКЫНЫГ БОЛГАН САДЫП АЛЫР-ГА САДЫП АЛЫР ДУГАЙЫНДА КӨРӨГӨ САДЫМ-БИЛЕ АЛЫКЧЫ-НЫЧЕ КИЛЕРИН ЧАГАН САДЫМНЫН ЧАВАЛГАЛЫГ ЧАГАНЫН ЧОУРАДЫ.
4.9. Хуужуулар турар бугурулгелерин сазар талазы-биле конкурска эрттерин турар, күш-ажалды кижия азы юридик-тиг кижир конкурска тура чагыс киржикчилер болур болза, мында таваарыгдала бугурулгени айттынган кижия доктааттыган чурум бугуруу тодараткан өртөз бугуруулар са-лар. Ындыг сазым алыкчыны конкурска эрттерин хүл-дө эргелип ийи негезе дугуруула боттардырар.
Бугурулгени сазым алыкчылар алган оон ажилда-чыларын бо таваарыгдала чингелдерин танымал.
4.10. Доктааткан чурум бугуруу протоколду алган хүчү-нү, ХУУЖУУДАА ДИНАДЫШКЫНЫГ БОЛГАН САДЫП АЛЫР-ГА САДЫП АЛЫР ДУГАЙЫНДА КӨРӨГӨ САДЫМ-БИЛЕ АЛЫКЧЫ-НЫЧЕ КИЛЕРИН ЧАГАН САДЫМНЫН ЧАВАЛГАЛЫГ ЧАГАНЫН ЧОУРАДЫ.
4.11. Календары бугуруу 30 кондукт дугуруула сазым алган хуужуулар чурум бугуруу конкурска түнелдеринин дугайында мезгилге тус чөвүн парлагалыгына үндүрер.
4.12. ХУУЖУУДАА ДИНАДЫШКЫНЫГ БОЛГАН САДЫП АЛЫР-ГА САДЫП АЛЫР ДУГАЙЫНДА КӨРӨГӨ САДЫМ-БИЛЕ АЛЫКЧЫ-НЫЧЕ КИЛЕРИН ЧАГАН САДЫМНЫН ЧАВАЛГАЛЫГ ЧАГАНЫН ЧОУРАДЫ.
4.13. Конкурска киржирн чагыны чага сазымныг чор-руткан үнелгил эргелип календары бугуруу 30 кондукт орой эе хуусаала күштүг болур турар хоойлуудалга дүштүрүк сазым алыр болган сазым талазы-биле керээ сазым алыр биле сазым алыкчынын арганын чарыгын турар жуурут.
4.14. Бир эе конкурска түнелдерин сазым алыр болган сазар талазы-биле керээни дараазында чарыгын айт-таар болза, оон магалаалдыг сазымны түчү сазымга артып алыр. Бо таваарыгдала объектин сазым алыр эргели киле болган мурунку эртен саналдарын киржикчилер алыр. Бир эе сазым алыр болган сазар талазы-биле керээ ати салырында ол киржикчи база ойталаар болза, конкурска түнелдерин күш чок болдуар.
4.15. Сазым алыр болган сазар талазы-биле керээ айттыр чүктүлгө болза:
— объектин ады болган оң өрт;
— сазымныг болган сазым алыкчынын дуга-йында, оларын турар черлеринин дугайында мез-гилдер;
— төлөвирин хемчээр болган хуусаалары;
— объектин улам ийа ажилдаар талазы-биле та-лааларын аразында хүлээлгелер;
— ук объектин сазым алырында барымдалаан негезелер болган оң үрүн дээр талааларын хар-мысалдаар;
— талааларын дугуруула бугуруу доктааттыган еске-лаа негезелерин.
4.16. Доктааттыган хуусааларга болган төлөвир чегинге дүштүрүк сазымныг агар санынча керээ доктааткан түчү сазым алыкчы шийтедир азы доктааткан чурум бугу-руулар ук түчү төлөөр хүлээлгелер. Сазым алыкчы доктаат-кан хуусаала доктааткан түчү сазымныг шийтедир азы болган сазар талазы-биле керээ ати салырында ол киржикчи база ойталаар болза, конкурска түнелдерин күш чок болдуар.
4.17. Объектин сазым алыр турда, сазым алыкчынын магадал-далыг сазым кылдыр дужаган түчү сазым алыр болган сазар талазы-биле керээ бугуруу оң төлөвиринин түчүкө кирер.
Конкурска артык бугуруу киржикчилерин конкурска түнелдерин чарлаан хүлээп эргелип 10

